ΔΡΑΜΑΤΙΚΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΑΙ ΗΜΕΡΑΙ ΤΟΥ ΑΙΜΑΤΟΣ-ΤΟ ΑΙΜΑΤΗΡΟ ΘΕΡΟΣ ΤΟΥ 1887-Η ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΤΗΣ ΛΑΙΜΗΤΟΜΟΥ

Ὁ καρατομηθεὶς στὸ Ἀγρίνιον κακοῦργος Ἀθ. Στριβανιώτης.
(Σκίτσο τῆς ἐποχῆς)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου καὶ τέλος).

Τὸ κόλπο τῆς ἀστυνομίας ἐπέτυχεν ἔτσι ἀπολύτως. Οἱ κακοῦργοι ἀλληλομαρτυρήθηκαν, τὰ ὡμολόγησαν ὅλα κι' ἔπειτα ἀπὸ λίγον καιρὸ ἔγινε στὴν Πάτρα ἡ δίκη τους.

Τὸ δικαστήριο καταδίκασε τοὺς Δ. Ἀμπέσην, Ν. Ντούκαν καὶ Α. Στριβανιώτην σὲ θάνατο καὶ τὸν Ι. Κασσάρην ἢ Ὄφιν, σὲ ἰσόβια δεσμά.

Ἡ ἐκτέλεσις τῶν τριῶν κακούργων ἐπρόκειτο νὰ γίνη στὴν πλατεῖα τῆς Ἁγίας Τριάδος στὸ Ἀγρίνιο.

Ἡ λαιμητόμος εἶχε μεταφερθεῖ ἤδη ἐκεῖ καὶ εἶχε στηθεῖ, καὶ οἱ δυὸ γνωστοί μας δήμιοι, ὁ Ἀμοιραδάκης κι' ὁ Τελώνης ἦσαν ἕτοιμοι νὰ προσφέρουν τὶς ὑπηρεσίες τους.

* * *

Τὶς παραμονὲς τῆς ἐκτελέσεώς του, ὁ θανατοποινίτης κατάδικος Ἀμπέσης ἔστειλε στὴν ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένην ἐφημερίδα «Καθημερινὴν» τὴν ἑξῆς ἐπιστολή, τὴν ὁποίαν δημοσιεύουμε μὲ τὰ συντακτικὰ καὶ ὀρθογραφικά της λάθη:

«Κύριε συντάκτα τῆς «Καθημερινῆς»,

Ὅταν τὴν παροῦσαν μου θὰ ἀναγνώσετε, ἴσως ἡ κεφαλή μου θὰ εὑρίσκεται κεχωρισμένη τοῦ σώματός μου καὶ ἡ ψυχή μου θὰ εἶναι εἰς τὸν ἄλλον κόσμον, διότι εἶμαι καταδεδικασμένος εἰς τὴν ἐσχάτην ποινήν, καὶ ὡς εἶδα εἰς τὴν «Καθημερινὴν» πρόκειται κατ' αὐτὰς νὰ ἐκτελεσθῶσιν 17 θανατικαὶ ποιναί. Πάντες λοιπὸν οἱ φέροντες τὴν ποινὴν αὐτήν, μετ' ἀγωνίας ἀναμένωμεν ὅπως γνωρίσωμεν εἰς τίνα θὰ τύχῃ ἡ μαύρη αὐτὴ μοῖρα. Διότι δὲν γνωρίζω πρὸς τίνα σκοπὸν οἱ ἁρμόδιοι τόσον μυστικῶς φυλάττουν τοῦτο, ἐνῶ κατὰ τὴν γνώμην μου ἔπρεπε νὰ κοινοποιοῦν αὐτὸ εἰς τοὺς ἀτυχεῖς καὶ νὰ προετοιμάζουν αὐτοὺς διὰ τῆς θρησκείας. Ἀλλὰ δὲν βαρύνεσε! εἰς τὴν Ἑλλάδα θρησκεία, ψεῦδος!! εἰς τὴν Ἑλλάδα τιμωρία πρὸς παραδειγματισμόν! ψεῦδος! τὰ πάντα μηχανικῶς καὶ πρὸς τὸ θεαθῆναι. Εἰς τὰ πολυτισμένα μέρει ὅταν πρόκειται θανατική τις ποινῇ νὰ ἐκτελεσθῇ, τὰ πάντα εἰς τὸν ἀτυχὴ αὐτὸν χωρηγοῦν, τὰ μέσα τὰ θρησκευτικά, ὑπὸ ὅλας τὰς ἐπόψεις, τὰ μέσα νὰ εἴδη, νὰ συνενοηθῇ μὲ τοὺς συγγενεῖς του ἀνεόντας καὶ κατεόντας, καὶ πᾶν ὅτι ὁ πολυτισμὸς καὶ ἡ θρησκεία καὶ ἡ φιλανθρωπία ὑπαγορεύει.

Ἀλλὰ ἐδῶ δῆθεν μυστικὰ καὶ γνωρίζουν αὐτὸ πάντες. Τὴν τελευτέαν ὥραν ἔρχονται οἱ χωροφύλακες, ἐπιπίπτουν ὡς γῦπες, σὲ ἁρπάζουν, σὲ δένουν καὶ σοῦ ἀρνοῦνται καὶ αὐτὴν τὴν συγχώρησιν νὰ λάβης, καὶ μόλα ταῦτα καυχόμεθα ὅτι εἴμεθα πρότυπον Βασίλειον τῆς Ἀνατολῆς...

Συγγνώμην ἔφυγα τοῦ σκοποῦ μου καὶ ἐπανέρχουμαι σ' αὐτόν. Κατεδικάσθην εἰς θάνατον, διότι τὴν 12ην 8βρίου 1884 συνέβει φόνος ἐν Ἀγρινίῳ μετὰ ληστείας. Ἡ Νομαρχία Μεσολογγίου Τηλεγραφεῖ εἰς τὴν Τοπικὴν ἀρχὴν καθαρά. Ἂν οἱ Ἔνοχοι δὲν ἀνακαλυφθῶσιν, θὰ θεωρήσω ἐσᾶς ἐνόχους...

Τί συμβαίνει; Πῶς ὁ Κ. Νομάρχης ἐπιρρίπτει τοιαύτην μομφὴν κατὰ τῆς τοπικῆς ἀρχῆς; Ἔχει διδόμενα; ἔχει πληροφορίας ὅτι ἐκεῖ κατεκτένετε κάτι τι κακόν; κάτι τί ἀποτρόπαιον παρὰ τὴς ἐπιτοπίου ἀρχῆς; Λέγω Ναί! διότι ἄλλως ἀδύνατον τοιαύτη ἀπειλὴ καὶ μάλιστα πρὸς ἀρχὴν ὅσο ὑποδεεστέρα καὶ ἂν ὑποτεθῇ αὐτή...

Ἡ δὲ τοπικὴ ἀρχὴ μετὰ τὴν ἀπειλὴν τί κάμει; Τρέμει, φοβεῖται! Ἀνάγκη νὰ εὑρεθῇ ἔνοχος, στρέφει δεξιά, ἀριστερά, σκέπτηται, καὶ ἰδοῦ τὸ θῦμα, ὁ ἀντίπαλός των, ὁ ἐχθρὸς ὁ ἄσπονδος τοῦ Δημάρχου (Μ. Μπέλλου)... Ὁ δυστυχὴς Δ. Ἀμπέσης συλαμβάνεται, ῥίπτομαι εἰς τὰς φυλακάς.

Ἐπισορεύουν ἐναντίον μου ὅσας δύνανται περισσοτέρας κατιγορίας, ἀναφορὰς ἐπὶ ἀναφορῶν, διατριβάς, ψευδομαρτυρίας ἐννοεῖται ἀνθρώπων τοῦ κόμματος... Καὶ ὅταν ἡ μοχθηρία φθάνει εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, δὲν ἀργῇ νὰ εὑρεθῇ : τὶ τὸ αἰσχρότερον ὄργανον διὰ πολλῶν καὶ μεγάλων ὑποσχέσεον κατορθόνουν καὶ καταμαρτιροῦν ἐναντίον μου, τὶς ὁ συγκατηγορούμενός μου Ν. Ντοῦκας, Χειμαργιώτης, κρονόγερος...

Ἀλλὰ ὁ ἔνοχος ποιεῖ ἔνοχο; Καὶ μόλα ταῦτα τοῦτο ἐγένετο εἰς ἐμέ, διὰ τὴς μαρτυρίας τὸν ἔνοχον ἴσως Ν. Ντοῦκα καὶ διὰ τὴς καταδρομὴς τῶν Συμπολιτῶν μου οὕτινας συγχωρῶ, διότι ἐγένοντο ὄργανα τὴς Δημοτικὴς Ἀρχής. Ἐγὼ σήμερον ἐν τῇ ἐνθερμοτέρᾳ ἡλικίᾳ στέλομαι εἰς τὴν λαιμητόμον, ἀφίνων, ὀπίσω ἀτυχῆ καὶ ἀδύνατον ἀναξιοπαθοῦσαν οἰκογένειαν.

Ἀλλά, Κύριε Συντάκτα, τὰ πάθη εἰς τοὺς ἀνθρώπους εἶναι ἐφικτά; Ἀλλὰ εἶναι δίκαιον εἰς ταῦτα νὰ γείνεται ὄργανον καὶ ἡ Δικαιοσύνη καὶ μάλιστα ἐν τοιαύτῃ σπουδαίᾳ περιστάσει ὅταν πρόκειται νὰ ἀποκεφαλίση ἄνθρωπον καὶ μόλα ταῦτα καὶ τοῦτο γίνεται ἐν τῷ προτύπῳ τούτῳ Βασιλείῳ.

Δικαιοσύνη! Ψεῦδος καὶ Εἰρωνεία! Ἰσότης ἀπέναντι τοῦ νόμου ψεῦδος, καὶ Εἰρωνεία! Λαιμητόμος, Κάτεργα, Εἰρκτὴ διὰ τὸν μικρόν, διὰ τὸν ἀπροστάτευτον, τὸν ἀδύνατον. Ὑπερβάλουσα φιλοπατρία διὰ τὸν Βελέντζαν τὸν Μεγάλον, τὸν συστηματικὸν Κακοῦργον.

Τρώγλει διὰ τοὺς μικρούς. Ἀνάκτορα ἰδιαίτερα διὰ τὸν Βοῦρον κλπ. καὶ μόλλα ταῦτα δὲν ἐντρεπόμεθα νὰ γράφωμεν ὅτι Ἕλληνες ἐσμεν εἶσι, ψευδέστερον τούτου οὐδέν...

Φυλαχθείται Συμπολίται, μικραὶ λαέ. Μὴν πιστεύεις εἰς τοὺς ἄρχοντας. Εἶναι ψεύσται, Κακούργοι, ὅσον ἀναβαίνεις ὑψυλότερα τόσον μεγαλητέραν δυσοδίαν θὰ εὕρης!

Δικαιοσύνην... ὄχι, ἡ τοιαύτη δὲν ὑπάρχει, οἱ πλεῖστοι τῶν δικαστῶν εἶνε ὄργανα αἰσχρὰ τῶν τῆς ἡμέρας ἰσχυρῶν, θέλουν ν' ἀνέλθουν καὶ ἀδιαφοροῦν ἂν θὰ πατήσουν εἰς πτώματα. Σήμερον εὑρίσκομαι ἐγὼ ἐν τῷ ἄλλῳ κόσμῳ... καὶ τοῦτο χάριν τῶν ἰσχυρῶν τῆς πατρίδος μου...

Εἶναι ἡ τελευταία πνοή μου, καὶ Μαρτύρομαι. Πίπτω θῦμα τοῦ μίσους αὐτῶν, Λαὲ ἐν τῇ ἀγανακτήσῃ σου, σὲ κατέστησαν ὄργανόν των. Σὲ συγχωρῶ... διότι δὲν ἐγνώριζες τί θὰ ἐγίνετο. Εἶμαι πεπεισμένος θὰ κλαύσης πικρῶς... διότι ἐν τῇ ἀπογνώσει σου μοῦ ἀφήρεσες τὴν ζωήν, τὴν τιμὴν καὶ πᾶν ὅτι εἶχον προσφυλίς.

Ἀλλὰ ἐκείνους οἵτινες σὲ κατέστησαν ὄργανόν των καὶ τοὺς ὁποίους γνωρίζεις καὶ γνωρίζω... τὸν ὁποῖον διὰ νὰ καλύψουν τὴν ἐνοχήν των ἀφήρεσαν ἀπ' ἐμὲ τὴν ζωήν... Ἀναμένω Ἐκεῖ, ὅπου οὔτε Δικαστήρια οὔτε Δικασταὶ ὑπάρχουν διευθαρμένοι... ἐκεῖ ὅπου ἡ Δικαιοσύνη δι' ὅλους εἶναι Ἴσια.

Συγχωράτε με καὶ ὁ Θεὸς Συγχωρέσῃ Σας...».

Ὁ ἀτυχὴς Δ. Ἀμπέσης.

* * *

Ἡ ἐκτέλεσις τῶν τριῶν κακούργων ἔγινε περὶ τὴν χαραυγήν. Ἄπειρο πλῆθος κόσμου εἶχε συγκεντρωθεῖ γύρω ἀπὸ τὴν λαιμητόμο.

Οἱ μελλοθάνατοι ἄκουσαν ἥρεμα τὴν καταδικαστικὴ ἀπόφασι καὶ παρεδόθησαν κατόπιν στοὺς δημίους. Πρὶν τοὺς δέσουν στὴν εἰδικὴ σανίδα ζήτησαν ἀπὸ τὸ πλῆθος συχώρεσι.

— Συχωρεμένοι νᾶσαστε !... ἀπάντησε μ' ἕνα στόμα ὁ εὐκολοσυγκίνητος λαός.

Τὴν ἴδια στιγμὴ ὁ Ἀμπέσης προχώρησε στὴν ἄκρη τοῦ ἰκριώματος καὶ φώναξε:

— Ἀδέρφια, εἶμαι ἀθῶος !...

— Ἀθῶος !... Ἀθῶος !... φώναξε καὶ τὸ πλῆθος.

— Μὲ πῆραν στὸ λαιμό τους οἱ πολιτικοί... Μὲ κόβουν ἄδικα... Ἀπ' τὸ Θεὸ νὰ τὸ βροῦνε.

— Ἀμήν !... μουρμούρισε τὸ πλῆθος τῶν περιέργων.

— Σχωρᾶτε με γιὰ στερνὴ φορά, βρὲ παιδιά.

— Συχωρεμένος νᾶσαι...

Ἐπακολούθησε κατόπιν ἡ καρατόμησις καὶ τῶν τριῶν καταδίκων, χωρὶς νὰ συμβῇ κανένα ἐπεισόδιο. Τὰ πτώματα αὐτῶν παρελήφθησαν καὶ ἐτάφησαν ὑπὸ τῶν συγγενῶν των.

Ἔτσι συμπληρώθηκαν 17 ἐν ὅλῳ καρατομήσεις.

Ἡ λαιμητόμος μετεφέρθη κατόπιν διὰ τῆς «Σαλαμινίας» στὸ Ναύπλιο, ὅπου ἐπέστρεψαν καὶ οἱ δήμιοι, αἱμοσταγεῖς καὶ ἀπηυδησμένοι ὕστερα ἀπὸ τόσην ἐργασίαν, καὶ τί ἐργασίαν, Θεὲ καὶ Κύριε !...

ΤΕΛΟΣ

Ὁ καρατομηθεὶς στὸ Ἀγρίνιον κακοῦργος Δ. Ἀμπέσης.
(Σκίτσο τῆς ἐποχῆς)